MAATALOUS

Luonnonlaidunliha on ruuantuotantona siitä harvinaista, että se lisää luonnon monimuotoisuutta. **OHJELMAPÄÄLLIKKÖ PETTERI TOLVANEN, WWF SUOMI**

JAANA KANKAANPÄÄ

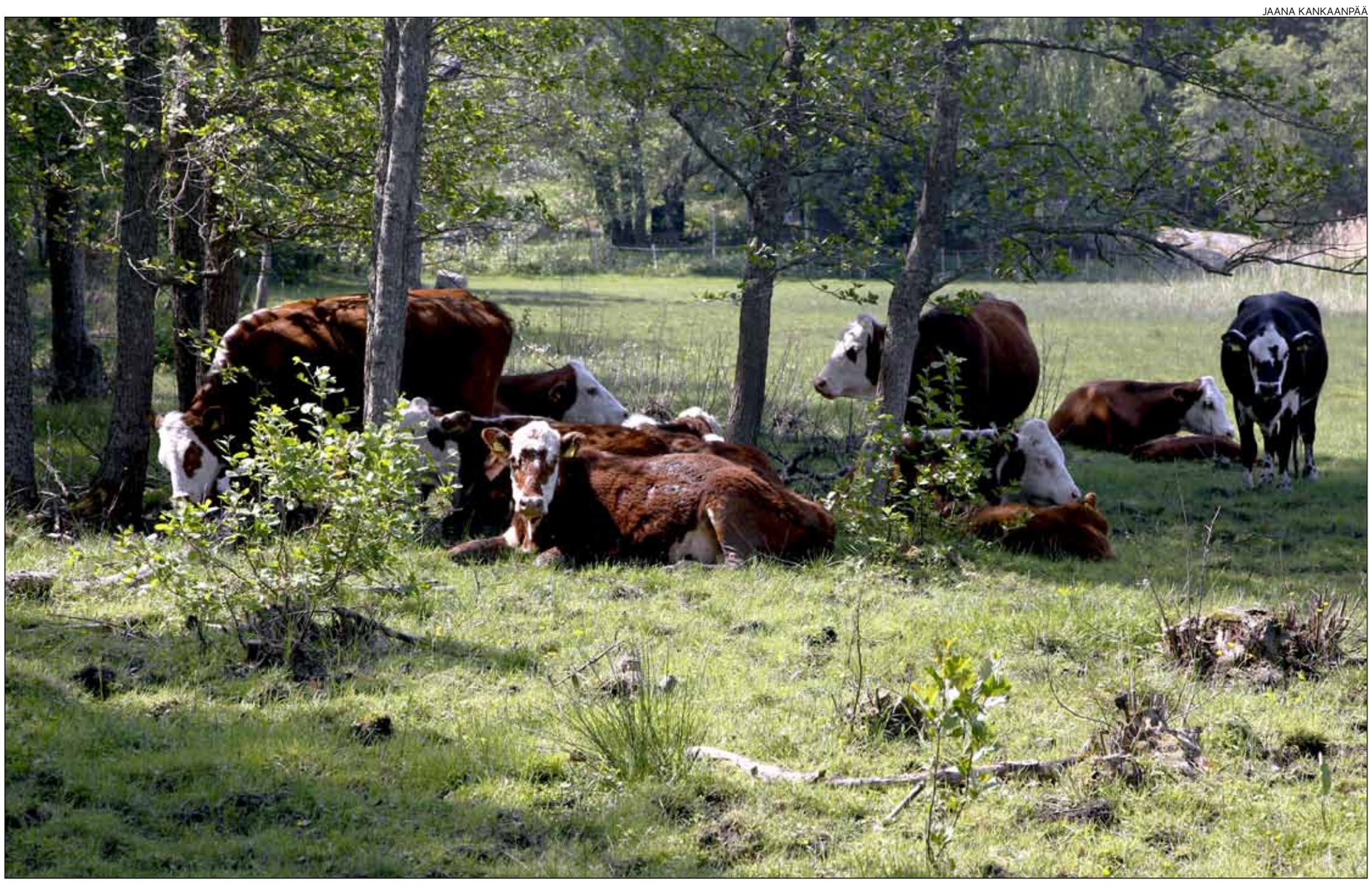

Nystun tilan naudat hoitavat perinnemaisemaa Korppoossa. Laidunnus pelastaa monet uhanalaiset kasvilajit katoamiselta. Seuranaan lehmillä on laitumella runsas lintulajisto. Tilalla on nautojen lisäksi myös lampaita, jotka viettävät kesän saarissa.

Jukka Tobiasson (keskellä) esittelee WWF:n Petteri Tolvaselle ja Panu Kuntulle Nystun tilan laitumia.

Luonnonlaidunlihalle asetettiin vaatimukset

Yhtenäisten kriteereiden toivotaan parantavan sekä tuottajien että kuluttajien asemaa. Laidunnus suojelee uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja.

PARAINEN (MT)
Kuusikohtainen uusi kriteeristö määrittää, mikä on luonnonlaidunlihaa. Kriteerit on laatinut WWF Suomi yhdessä tuottajien ja järjestöiden kanssa. Ne julkistettiin maanantaina.

Keskeisin vaatimus luonnonlaidunlihalle on, että yli puolet tuotannossa olevien eläinten laitumista on oltava luonnonlaitumia ja eläinten on laidunnettava niillä vähintään puolet laidunkaudesta.

Lisäksi vaatimuksia on asetettu eläinten hyvinvoinnille, tuotteen jäljitettävyydelle sekä käytettäville rehuille. Geenimuuntelun käyttö on kielletty.

”Suomessa on jo nyt monia luonnonlaidunlihan tuottajia, ja sitä myydään paljolti suoramyyntinä tiloilta. Luomalla yhtenäiset kriteerit haluamme lisätä ja vahvistaa luonnonlaidunlihan tuotantoa Suomessa sekä tarjota selkeyttä ja turvaa niin nykyisille ja tuleville tuottajille kuin kuluttajillekin”, toteaa ohjelmapäällikkö **Petteri Tolvanen** WWF Suomesta.

Tavoitteena on, että luonnonlaidunliha on tuottajalle kannattavaa yritystoimintaa ja sitä kautta myös luonnonlaidunten hoito olisi taloudellisesti kannattavaa.

> »Eläinten kasvu on luonnonlaitumilla hitaampaa, mutta lihan laatu parempaa «
>
> **JUKKA TOBIASSON**

Satoja hehtaareja laitumena

Korppoolaisella Nystun nautatilalla noin 300 nautaa ja 200 lammasta laiduntavat kesät luonnonlaitumilla.

Laidunalaa on satoja hehtaareja.

Alueita on hankittu sopimuksilla metsähallitukselta sekä lukuisilta yksityisiltä maanomistajilta.

”Moni maanomistaja on tarjonnut alueitaan laitumiksi. Sopimusten kanssa on kyllä kova paperirumba”, tilalla eläintenhoitajana työskentelevä **Jukka Tobiasson** kertoo.

Saaristossa riittäisi paljon luonnonlaitumiksi sopivia alueita.

Tobiasson sanoo esteeksi nousevan, ettei eläimiä riitä kaikille alueille, koska suuremmalle eläinmäärälle ei ole saatavissa talveksi tarpeeksi rehua.

Lisää monimuotoisuutta

Nystyn tilan laitumilla näkee lajien runsauden. Tobiasson kertoo tavanneensa kevään aikana 50 hehtaarin kokoisella laitumella 73 eri lintulajia. Lisäksi alueelta löytyy lukuisia harvinaisia kasvi- ja sammallajeja.

WWF:n ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion vetämä metsälaidunhanke pyrkii pelastamaan luonnonlaitumia, kuten niittyjä, ketoja, hakamaita ja metsälaitumia, umpeenkasvamiselta.

Neljännes Suomen uhanalaisista lajeista elää perinneympäristöissä. Jos luonnonlaitumien hoito loppuu ja laitumet kasvavat umpeen, vähenevät lajit entisestään.

”Luonnonlaidunliha on ruuantuotantona siitä harvinaista, että se lisää luonnon monimuotoisuutta”, Tolvanen sanoo.

Vielä 1960-luvulla pelkästään metsälaitumia oli Suomessa 1,4 miljoonaa hehtaaria. Nyt kaikkia luonnonlaitumia on yhteensä jällä noin 20 000 hehtaaria.

TUURE KIVIRANTA

Luonnonlaidunlihan kriteerit ovat kokonaisuudessaan nähtävillä verkossa: http://wwf.fi/mediabank/4446.pdf

KRITEERIT

Kuusikohtainen vaatimuslista

1. Ympäristöjärjestelmä. Tila, jonka eläimet ovat luonnonlaidunlihan tuotannossa, kuuluu maatalouden ympäristötukeen tai täyttää ympäristötuen vaatimukset muuten.
2. Jäljitettävyys ja erotettavuus. Tuotteessa on tilan nimi ja yhteystiedot. Vain tuotetta, jonka kaikki liha on sataprosenttisesti luonnonlaidunlihaa, saa myydä luonnonlaidunlihana.
3. Geenimuuntelu ja jalostus. Gm-kylvösiemeniä, istutusmateriaalia ja rehua ei saa käyttää. Jalostusta tulee harjoittaa siten, että eläinten terveyttä suositaan ja poikimiskomplikaatioita minimoidaan.
4. Eläinten hyvinvointi. Tuotanto täyttää eläinten hyvinvointituen perusehdot tai luonnonmukaisen kotieläintuotannon ehdot. Eläin kasvatetaan siten, että se ei ole kytkettynä muuten kuin tarpeen vaatiessa toimenpiteitä tehtäessä.
5. Rehu ja ruokinta. Laidunkauden ulkopuolella vähintään 70 prosenttia rehun kuiva-aineesta tulee olla karkearehua. Vuositasolla 100 prosenttia rehusta on oltava kotimaista tai luomua, ei kuitenkaan soijaa.
6. Luonnonlaitumet. Yli puolet luonnonlaidunlihan tuotannossa olevien eläimien laitumista tulee olla luonnonlaitumia. Eläimen tulee laiduntaa luonnonlaitumilla vähintään puolet laidunkauden pituudesta.

Luonnonlaitumella tarkoitetaan seuraavia alueita: niityt ja kedot, rantaniitty, lehdesniitty, hakamaa, metsälaidun, nummi. Luonnonlaitumiksi voidaan myös hyväksyä: Natura-alue tai muu luonnonsuojelualue, pellon metsäsaareke, pellon reunavyöhyke, muinaisjäännöskohde, suojavyöhykesopimuslohkot ja yli 5 vuotta lannoittamatta olleet pellot, kosteikkojen ja vesistöjen rannat, ruovikot ja kaislikot sekä metsät.

Vähenevä eläinmäärä huolena Ruotsissa

Ruotsissa mietitään keinoja, kuinka luonnonlaitumia pystytään hoitamaan, kun eläinmäärä vähenee.

Paikallinen maatalousviranomainen Jordbruksverket ehdottaa hoitokeinoksi muun muassa laiduntamisen jakamista niin, että samalla laitumella on karjaa vain joka toinen vuosi. Tällöin pienempi eläinmäärä voi hoitaa suuremman alueen kahden vuoden aikana.

Lisäksi ruotsalaiset pitävät kulotusta hyvänä hoitokeinona luonnonlaitumille.

Luonnonlaitumilta voitaisiin korjata biomassaa bioenergiana hyödynnettäväksi, mutta tällä hetkellä sen kustannukset ovat korkeammat kuin saatavat tulot.

TUURE KIVIRANTA

PRO AGRIA ETELÄ-POHJANMAA

Pienikokoinen miniatyyrihevonen varsoineen ihastuttaa Seinäjoen Farmarissa.

Suuret ja pienet hevoset esiintyvät Farmarissa

Farmari-maatalousnäyttelyn hevospuistoon saapuvat hevoset ovat kooltaan lajinsa ääripäitä.

Shireninhevonen Amanda on säkäkorkeudeltaan jopa 190 senttimetrinen.

Eurooppalaisen miniatyyrihevosen, Esperar Princesan, korkeus yltää taas vain 79 senttimetriin. Esperar Princesan parin kuukauden ikäinen varsa, Esperar Pingo Cinderela, on myös mukana näyttelyssä. Tällä hetkellä varsan säkäkorkeus on vasta 50 senttimetriä.

Huomiosta nauttivia hevosia pääsee tapaamaan näyttelyn jokaisena päivänä 3.–6.7.2013.

LAURA KYLMÄMAA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Yli puolet uusia Itikan edustajistossa

Itikka osuuskunnassa yli puolet edustajistosta vaihtui 1.2.–10.5. käydyissä vaaleissa. 50-henkiseen edustajistoon valittiin 27 uutta jäsentä, mikä on enemmän kuin kertaakaan aiemmin.

Äänestysaktiivisuus lisääntyi aiemmista vaaleista 41,1 prosenttiin. Vaaleissa annettiin kaikkiaan 840 ääntä, joista neljä hylättiin.

Toimikaudeksi 2013–2017 valitun edustajiston kokoonpanoon voi tutustua osuuskunnan nettisivuilla osoitteessa *www.itikkaosuuskunta.fi*.